

Porównywanie efektywności metod mnożenia macierzy

Sebastian Maciejewski 132275 i Jan Techner 132332
grupa II, zajęcia we wtorki o 15:10, tygodnie nieparzyste,
email: maciejewski.torun@gmail.com

30 kwietnia 2019

1 Wstęp

Sprawozdanie dotyczy zadania w wariancie 22. - porównywanie efektywności metod mnożenia macierzy:

- dla 3 pętli kolejność jki, podział pracy przed 1. pętlą
- dla 6 pętli kolejność pętli zewnętrznych ijk, wewnętrznych iijjkk, podział pracy przed 4. pętlą

Wszystkie pomiary zostały wykonane na komputerach laboratoryjnych w sali 2.7.6.

2 Analiza przygotowania eksperymentu

2.1 Kod wykorzystywany przy pomiarach

Kod, którego używaliśmy w eksperymencie został tak podzielony, aby cała logika przetwarzania znajdowała się w pojedynczej funkcji. Poniżej prezentowany jest kod tylko tych funkcji - generowanie macierzy i wypełnianie jej losowymi liczbami, liczenie czasu i wypisywanie wyników działają w ten sam sposób dla wszystkich wariantów przetwarzania.

2.1.1 Metoda 3 pętli - równoległe

```
1 void multiply_matrices_JKI()
2 {
3     #pragma omp parallel for
4     for (int j = 0; j < COLUMNS; j++)
5         for (int k = 0; k < COLUMNS; k++)
6             for (int i = 0; i < ROWS; i++)
7                 matrix_r[i][j] += matrix_a[i][k] * matrix_b[k][j];
8 }
```

2.1.2 Metoda 3 pętli - sekwencyjnie

```
1 void multiply_matrices_IKJ_sequentially()
2 {
3     for (int i = 0; i < ROWS; i++)
4         for (int k = 0; k < COLUMNS; k++)
5             for (int j = 0; j < COLUMNS; j++)
6                 matrix_r[i][j] += matrix_a[i][k] * matrix_b[k][j];
7 }
```

2.1.3 Metoda 6 pętli - równoległe

```
1 void multiply_matrices_IJK_IJJKK()
2 {
3     int r = 10;
4     for (int i = 0; i < ROWS; i += r)
5         for (int j = 0; j < COLUMNS; j += r)
6             for (int k = 0; k < COLUMNS; k += r)
7                 #pragma omp parallel for
8                     for (int ii = i; ii < i + r; ii++)
9                         for (int jj = j; jj < j + r; jj++)
10                             for (int kk = k; kk < k + r; kk++)
11                                 matrix_r[ii][jj] += matrix_a[ii][kk] * matrix_b[kk][jj];
12 }
```

2.2 Analiza podziału pracy na wątki

2.2.1 Dyrektywy OpenMP

W naszym kodzie używamy dyrektyw 'pragma omp parallel for', które sprawiają, że iteracje pętli będą wykonane w sposób równoległy przez kilka wątków. Każdy z wątków wykona jednakowy zakres iteracji, w naszym wypadku, przy podziale na 4 wątki, pierwszy wątek wykona pierwszą $\frac{1}{4}$ operacji, drugi kolejną itd. Dopiero po zakończeniu przetwarzania przez wszystkie wątki następuje synchronizacja i przejście dalej - do zakończenia pomiaru czasu.

2.2.2 Analiza ryzyka wystąpienia wyścigu i zjawiska false sharingu

Wyścig

Zjawisko wyścigu, czyli równoległa modyfikacja tej samej zmiennej przez różne procesy, nie występuje w naszym kodzie.

Aby się o tym przekonać wystarczy zwrócić na to, że w naszym przypadku, w równoległym przetwarzaniu dla 3 pętli mamy zapis do $matrix\_r[i][j]$, gdzie wartości j są dzielone pomiędzy procesy z powodu wystąpienia dyrektywy 'parallel for' przed pętlą odpowiedzialną za inkrementację licznika kolumn j (2.1.1, linijki od 3 do 7). Co za tym idzie każdy proces zawsze zapisuje do innej kolumny niż pozostałe, więc zjawisko wyścigu nie występuje w tym przypadku.

Podobna sytuacja występuje przy 6 pętlach - każdy proces zapisuje do osobnego wiersza z powodu wystąpienia dyrektywy 'parallel for' przed pętlą odpowiedzialną za inkrementację zmiennej ii (2.1.3, linijki od 7 do 11) - w tym przypadku również nie dojdzie do wyścigu.

False sharing

Inaczej sytuacja ma się w przypadku zjawiska false sharingu. False sharing występuje wtedy, gdy różne procesy zapisują zmienne znajdujące się w tej samej linii pamięci - wówczas kopie linii w pamięciach podręcznych innych procesów stają się nieaktualne i dany proces musi ponownie pobrać linię z pamięci aby zapewnić spójność pamięci podręcznej. To zajmuje czas, więc takie zjawisko jest nieporządane, gdyż wpływa negatywnie na efektywność przetwarzania.

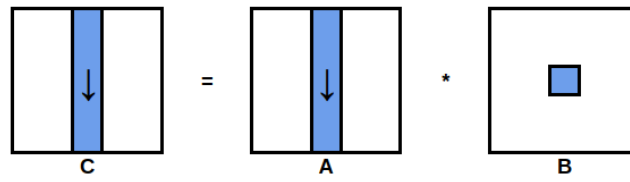
Długość linii pamięci w systemach, na których wykonywane były pomiary to 64B, zatem w każdej linii pamięci mieści się 16 zmiennych typu float, używanych przez nas w obliczeniach. Rozmiary instancji w naszych pomiarach były ≥ 400 . Mając to na uwadze, możemy się zająć analizą ryzyka wystąpienia zjawiska false sharingu.

W wersji przetwarzania równoległe dla 3 pętli mamy do czynienia z podziałem pracy przed 1. pętlą, j , która odpowiada za licznik kolumn. Z uwagi na to, iż każdy z procesów zapisuje dane jedynie do swojej kolumny macierzy wynikowej, zjawisko false sharingu nie wystąpi gdyż szerokość zbioru kolumn przetwarzanych przez jeden wątek jest znacznie większa od długości jednej linii pamięci - dla instancji o wielkości 400, każdy wątek będzie zapisywał dane do zbioru 100 kolumn, gdzie w jednym wierszu takiego zbioru zmieści się prawie 7 całych linii pamięci.

Jedynym miejscem, w którym to zjawisko może wystąpić są brzegi zbiorów kolumn przetwarzanych przez wątki, kiedy linia pamięci zawiera elementy wiersza należące do zbioru kolumn dwóch różnych wątków. Jednakże biorąc pod uwagę to, że wątki przetwarzają kolumny sekwencyjnie, przesuwając się w lewo (zgodnie ze zmienną j), nawet jeżeli linia pamięci zawierająca ostatnie elementy zbioru kolumn przetwarzanych przez wątek będzie zawierała elementy z następnego zbioru innego wątku, to te elementy już zostały przez ten wątek zapisane i linia pamięci zawierająca te elementy została już zastąpiona przez nową linię, zawierającą elementy dalej na lewo w macierzy C.

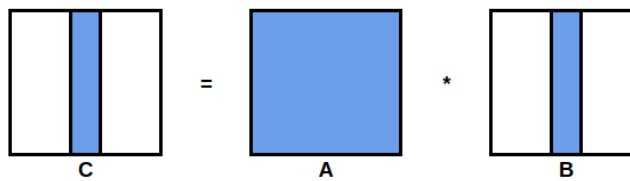
Natomiast w wersji 6-pętlowej zjawisko false-sharingu nie występuje, ponieważ każdy wątek zapisuje dane do swojego zbioru wierszy fragmentu $r \times r$ macierzy C i nie ma możliwości, żeby linia pamięci zawierała elementy wierszy przetwarzanych przez dwa różne wątki.

2.2.3 Podział przetwarzania w metodzie 3-pętlowej

Rysunek 1: Obszar danych dla jednej wewnętrznej pętli i

Każdy wątek przy przechodzeniu ostatniej pętli odwołuje się do jednej kolumny macierzy wynikowej C (odwołanie następuje do elementu $matrix\_r[i][j]$, gdzie zmienna j jest stała dla ostatniej pętli), analogicznie dla macierzy A (w tym przypadku dla elementu $matrix\_a[i][k]$ nie zmienia się zmienna k). Przy przechodzeniu ostatniej pętli dla macierzy B, obie zmienne określające element $matrix\_b[k][j]$ są stałe, więc wątki odwołują się tylko do jednego elementu macierzy B.

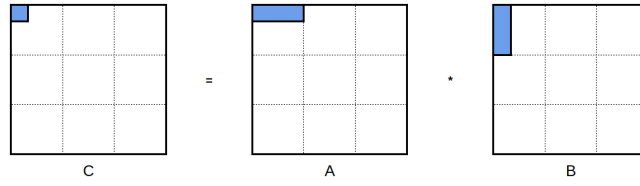

Rysunek 2: Obszar danych dla dwóch wewnętrznych pętli k i i

Dla dwóch pętli każdy wątek przetwarza k razy tą samą kolumnę macierzy C, co w przypadku jednej pętli, wszystkie kolumny macierzy A oraz wszystkie elementy z j -tej kolumny macierzy C (zmienna j jest cały czas stała).

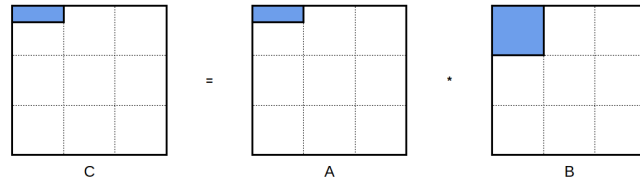
Rozważając wszystkie pętle i podział pracy między wątkami, każdy wątek będzie po kolei przetwarzał kolejne kolumny macierzy C (wyznaczone przez zmienną j), odpowiadające im kolumny macierzy B oraz każdorazowo całą macierz A.

2.2.4 Podział przetwarzania w metodzie 6-pętlowej

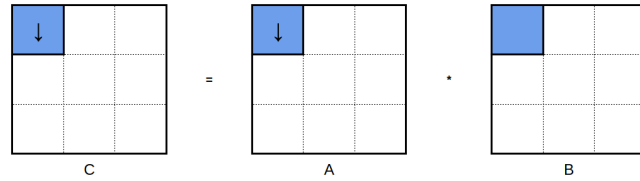
Rysunek 3: Obszar danych dla pętli kk

Przy przetwarzaniu ostatniej wewnętrznej pętli każdy wątek przetwarza jeden element macierzy C (zmienia się tylko zmienna kk , a odwołania następują do elementu $matrix\_r[ii][jj]$), jeden cały wiersz o szerokości r macierzy A (zmienna ii pozostaje stała przy odwoływaniu się do elementu $matrix\_a[ii][kk]$) oraz do jednej kolumny o wysokości r macierzy B (przy odwoływaniu się do elementu $matrix\_b[kk][jj]$ zmienna jj pozostaje stała).

Rysunek 4: Obszar danych dla pętli jj, kk

Rozpatrując dwie pętle wewnętrzne, zmieniają się zmienne jj i kk , czyli przy przetwarzaniu macierzy C zmieniane będą elementy z jednego wiersza o szerokości r , r -krotnie przetwarzany będzie wiersz o szerokości r macierzy A oraz wszystkie elementy fragmentu $r \times r$ macierzy B.

Rysunek 5: Obszar danych dla pętli ii, jj, kk

Dla 3 pętli wewnętrznych zmieniają się już wszystkie zmienne ii, jj i kk , więc przetworzone zostaną wszystkie wiersze fragmentu $r \times r$ macierzy wynikowej C (odpowiada za to zmienna ii), wszystkie wiersze odpowiadającego fragmentu macierzy A oraz r - krotnie przetworzone zostaną wszystkie elementy fragmentu $r \times r$ macierzy B.

Podział pracy w naszym przypadku odbywa się przed pętlą ii , więc każdy wątek będzie przetwarzał grupę wierszy z fragmentu $r \times r$ macierzy C, odpowiadający mu fragment macierzy A oraz wielokrotnie cały fragment $r \times r$ macierzy B.

2.3 Analiza lokalności czasowej

Znaczącym czynnikiem mającym wpływ na efektywność przetwarzania jest czas dostępu do danych. Ten czas jest znacznie krótszy przy dostępie podręcznej pamięci procesora niż przy konieczności odwołania się do pamięci RAM. Bardzo ograniczona pojemność pamięci podręcznej sprawia, że kod powinien być pisany w taki sposób, aby maksymalizować wykorzystanie danych już załadowanych do pamięci podręcznej i minimalizować ilość odczytów z RAM. Przetwarzanie jest efektywne wtedy, gdy kod charakteryzuje się czasową lokalnością odwołań do pamięci, czyli wielokrotnym wykorzystaniem danych załadowanych do pamięci podręcznej zanim zostaną zastąpione innymi danymi odczytanymi z RAM.

Zakładamy, że rozmiar pamięci podręcznej procesora, na którym przeprowadzane są obliczenia to 6 MB. Jest to pojemność pamięci L3 (L2 nie jest tu brane pod uwagę, ponieważ część danych obecnych w niej pokrywa się z danymi w L3). Również pamięć L1 jest przy tym założeniu pomijana, ponieważ jej pojemność jest tak mała, że jej uwzględnianie nie miało by znaczącego wpływu na obliczane wielkości instancji.

Przy obliczeniach zakładamy, że $1 \text{ MB} = 1000 \text{ KB} = 1000000 \text{ B}$, przy czym pojedyncza zmienna typu float, z których korzystamy, ma rozmiar 4 B.

Dla metody **3 pętli** wzór, którego używamy do obliczania rozmiaru instancji, dla której będzie zachowana lokalność czasowa to:

$$n^2 * 4B + 2 * n * 64B \leq \frac{6000000B}{4} \quad (1)$$

przy czym n to rozmiar instancji.

Warunek zachowania lokalności czasowej będzie spełniony jeżeli pamięć podręczna pomieści:

- jedną kolumnę macierzy C (zajmowana pamięć wyniesie $n * 64B$, ponieważ macierz jest w pamięci przechowywana wierszami i każdy element kolumny będzie w innej linii pamięci)
- całą macierz A (zajmowana pamięć wyniesie $n^2 * 4B$ - macierz zawiera n^2 elementów po 4B każdy)
- jedną kolumnę macierzy B (zajmowana pamięć wyniesie $n * 64B$, analogicznie do punktu a).

Wielkość pamięci podręcznej w systemie, na którym przeprowadzane były doświadczenia wynosi 6MB i jest to pamięć współdzielona pomiędzy 4 rdzeniami procesora. Stąd też suma wielkości pamięci podręcznej wymaganej do przechowania potrzebnych elementów każdej macierzy powinna być mniejsza niż czwarta część całej pamięci podręcznej w systemie.

Po rozwiązaniu nierówności uzyskana wartość n rozmiaru instancji, dla której wciąż będzie zachowana lokalność czasowa to w przybliżeniu $n \leq 596$.

Dla metody **6 pętli** wzór do obliczenia rozmiaru instancji ma postać:

$$3 * r^2 * 4B \leq 6000000B \quad (2)$$

gdzie r to rozmiar wykorzystywanego bloku, pobieranego każdorazowo z macierzy.

Każdy z wątków przetwarzania potrzebuje stałego dostępu do fragmentu macierzy B o rozmiarze $r \times r$, ponieważ ten fragment czytany jest wielokrotnie przez każdy wątek podczas kolejnych iteracji. Dodatkowo każdy wątek odczytuje dane z kolejnych wierszy fragmentu macierzy A i zapisuje do kolejnych wierszy fragmentu macierzy wynikowej C, więc w pamięci podręcznej należy umieścić również $r \times r$ elementów dla macierzy C i $r \times r$ elementów dla macierzy A (jest to pewne uproszczenie obliczeń, ponieważ każdy wątek w kolejnych iteracjach potrzebuje dostępu tylko do wierszy fragmentów macierzy C i A, ale ostatecznie wszystkie wiersze z obu fragmentów zostaną wykorzystane, więc bezpiecznie jest trzymać je wszystkie od razu w pamięci podręcznej). Łącznie więc w pamięci podręcznej musimy przechować 3 fragmenty zawierające $r \times r$ elementów po 4B każdy.

Wyznaczona wartość r , dla której będzie zachowana lokalność czasowa to $r \leq 707$.

2.4 Analiza lokalności przestrzennej

Lokalność przestrzenna jest związana z występowaniem w systemie pamięci wirtualnej. Jest mechanizm, który umożliwia procesowi pracę w jednym, ciągłym obszarze pamięci operacyjnej, nawet gdy fizycznie jest ona po-fragmentowana lub część z niej znajduje się w pliku wymiany, który procesy mogą wykorzystać jako dodatkową pamięć w przypadku, gdy w systemie brakuje fizycznej pamięci operacyjnej. Pamięć wirtualna niesie ze sobą pewne konsekwencje - najważniejszą z nich jest to, że teraz procesy muszą posługiwać się adresami logicznymi zamiast fizycznymi adresami mającymi bezpośrednie odwzorowanie w pamięci RAM. Taka pamięć jest dzielona na strony o rozmiarze 4 kB, które stanowią jeden, ciągły obszar w pamięci. Aby taki system mógł działać, pamięć RAM jest dzielona na ramki, których rozmiar odpowiada rozmiarowi stron. Strony mogą się znajdować w pamięci lub we wspomnianym wyżej pliku wymiany, co sprawia, że procesor musi posługiwać się logicznymi adresami aby uzyskać dostęp do danych.

Taka organizacja pamięci wymusza obecność mechanizmu tłumaczenia adresów logicznych na fizyczne, czyli odwzorowania adresów strony na adres ramki pamięci. Informacje o takich odwzorowaniach znajdują się w tablicy stron. W tym miejscu stosuje się pewne usprawnienie, jako, że przeglądanie takiej tablicy przy każdym odwołaniu byłoby bardzo mało wydajne. Tym usprawnieniem jest bufor translacji adresu TLB, który posiada określoną, stałą liczbę adresów stron i odpowiadających im ramek, dzięki czemu można szybko dokonać translacji adresu logicznego na fizyczny. Jednak tak jak w pamięci podręcznej, tak i w buforze translacji występuje ograniczenie rozmiaru.

Program chechuje się zachowaniem lokalności przestrzennej wtedy, kiedy nie występują sytuacje, w których w buforze translacji nie znajduje się adres szukanej strony. W procesorze, z którego korzystaliśmy przy obliczeniach bufor translacji mieści 544 pary adres strony - adres ramki. Każda ze stron pamięci wirtualnej ma rozmiar 4 kB, tak więc mieści 1024 liczby z wykorzystywanej przez nas macierzy.

Aby znaleźć wielkości instancji, dla których przetwarzanie zachowa lokalność przestrzenną dla **3 pętli** posłużyliśmy się wzorem:

$$\left\lceil \frac{n^2}{1024} \right\rceil + 2 * \min\left(n, \left\lceil \frac{n^2}{1024} \right\rceil\right) \leq 544 \quad (3)$$

gdzie n to rozmiar instancji.

Pierwszy człon reprezentuje liczbę stron zawierających wszystkie elementy macierzy A, natomiast kolejny to dwukrotność (człon jest identyczny dla macierzy B i C) liczby stron zawierających jedną kolumnę macierzy. Jeżeli rozmiar macierzy n przekracza 1024 elementy, to każdy element kolumny macierzy będzie na innej stronie, więc, żeby zapewnić dostęp do całej kolumny, potrzebne będą 1024 strony. Jeżeli zaś rozmiar macierzy będzie mniejszy od 1024, to może zdarzyć się, że dwa kolejne elementy macierzy będą znajdowały się na tej samej stronie i liczba stron potrzebnych do zawarcia całej kolumny będzie taka sama jak w przypadku macierzy A.

Po rozwiązaniu nierówności, wartość n , dla której będzie zachowana lokalność przestrzenna to $n \leq 430$.

Dla **6 pętli** wzór na znalezienie takich wartości n i r , dla których przetwarzanie zachowa lokalność przestrzenną, wygląda następująco:

$$\min\left(r, \frac{r * n}{1024}\right) + 2 * \min\left(\frac{r}{4}, \frac{\frac{r}{4} * n}{1024}\right) \leq 544 \quad (4)$$

gdzie n to rozmiar instancji, a r to rozmiar wykorzystywanego bloku.

W przypadku 6 pętli lokalność przestrzenna zależy zarówno od rozmiaru instancji n , jak i od rozmiaru okna r . Każdy wątek przetwarzania potrzebuje dostępu do $r \times r$ elementów fragmentu macierzy B oraz dwóch fragmentów $r \times \frac{r}{4}$ macierzy C i A. Liczba stron potrzebnych do dostępu do wszystkich elementów fragmentu macierzy B to r (jeżeli $n \leq 1024$ - każdy wiersz znajduje się na osobnej stronie) lub $r * n / 1024$ (w przeciwnym wypadku - kilka wierszy może znajdować się na tej samej stronie). Liczbę stron dla mniejszych fragmentów macierzy C i A można obliczyć w analogiczny sposób, z tym, że w tym przypadku rozpatrywany fragment będzie miał wysokość $r/4$ zamiast r .

W naszych pomiarach przyjęliśmy, że rozmiar instancji będzie większy od 1024 (przyjęliśmy 1500). Po podstawieniu wartości 1500 w miejsce n we wzorze i rozwiązaniu nierówności, wartość r , przy której zostanie zachowana lokalność przestrzenna to $r \leq 362$.

3 Analiza wyników eksperymentu pomiarowego

3.1 Wstępny opis eksperymentu pomiarowego

Eksperyment został przeprowadzony na komputerach w sali laboratoryjnej 2.7.6 przy wykorzystaniu funkcji opisanych w punkcie 2.1 wywoływanych w programie, którego jedynym zadaniem poza wywołaniem wymienionych wyżej funkcji było losowanie macierzy (na początku, przed rozpoczęciem pomiaru czasu) i mierzenie czasu przetwarzania (na podstawie stanu zegara przed i po wywołaniu funkcji). Po podaniu wielkości instancji i kompilacji programu poddawaliśmy go analizie w programie CodeXL. Ogólnie mierzone (lub dane) były następujące wielkości:

Zmienna	Oznaczenie	Wartość progu
Wielkość instancji	n	
Wielkość okna	r	
Czas przetwarzania	Tobl	
Liczba instrukcji assemblera	LIA	250 000
Liczba cykli procesora	LCP	250 000
Liczba dostępu do L1	LDP	250 000
Liczba braków trafień do L3	BTL3	50 000
Liczba braków trafień do bufora translacji	BTBT	50 000

Tablica 1: Oznaczenia i progi zmiennych

Wartości progów wyznaczają po ilu zdarzeniach licznik zdarzeń zwiększy swoją wartość o 1. Stąd, aby obliczyć rzeczywistą ilość zliczanych zdarzeń, należy liczbę otrzymaną przy pomiarach pomnożyć przez odpowiednią dla zdarzenia wartość progu.

Wielkością instancji określamy rozmiar mnożonej macierzy kwadratowej. Pomiary wykonaliśmy dla następujących instancji:

- 3 pętla - rozmiar macierzy 400, 450, 550, 600, 700
- 6 pętli - rozmiar macierzy 1500 + rozmiar okna 100, 300, 400, 500, 750 oraz rozmiar macierzy 2000 + rozmiar okna 200

Pomiary zbierane były w taki sposób, aby nie uruchamiać na raz analizy zbyt wielu parametrów, gdyż mogłoby to zakłócić wyniki. Aby tego uniknąć mierzyliśmy najpierw LDP, BTL3 i BTBT, a dopiero później LIA i LCP. Odczytane wyniki zapisywaliśmy do załączonego arkusza kalkulacyjnego. Dokonaliśmy też wstępnej analizy instrukcji assemblera, które składały się na nasz program aby zobaczyć które z nich najbardziej obciążały procesor (było ich najwięcej).

3.2 Wyniki uzyskane w eksperymencie

n	Tobl	LIA	LCP	LDP	BTL3	BTBT
400	0.078	1413	1871	925	35	1
450	0.109	1980	4914	1329	53	16
550	0.289	3566	15405	2370	113	1036
600	0.625	4554	29754	3159	136	2697
700	1.683	6856	77515	4999	349	7458

Tablica 2: Wyniki dla 3 pętli, przetwarzanie równoległe

n	r	Tobl	LIA	LCP	LDP	BTL3	BTBT
1500	100	1.5780	233901	97207	33332	2688	44
1500	300	2.6770	105947	131667	33506	2002	153
1500	500	2.9530	241691	154389	31834	720	7617
1500	750	7.3280	101394	366565	31171	1086	40351
2000	200	3.6700	242986	204930	74343	2825	69

Tablica 3: Wyniki dla 6 pętli, przetwarzanie równoległe

n	Tobl	LIA	LCP	LDP	BTL3	BTBT
400	0.0310	774	582	375	18	1
450	0.0630	1073	832	602	17	1
550	0.0940	1877	1431	1060	24	1
600	0.0940	2329	1577	1097	23	0
700	0.1660	3616	2441	1685	42	3
800	0.2340	5299	3534	2454	42	8

Tablica 4: Wyniki dla 3 pętli, przetwarzanie sekwencyjne

3.3 Miary efektywności

W celu analizy jakości przetwarzania stosujemy opisane następującymi wzorami miary efektywności:

Prędkość przetwarzania

$$PP = \frac{2 * n^3}{Tobl} \quad (5)$$

Liczba instrukcji na cykl procesora IPC1 dla procesora

$$IPC1 = \frac{LIA}{LCP} \quad (6)$$

Liczba instrukcji na cykl procesora IPCS dla systemu

$$IPCS = \frac{LIA * LPF}{LCP} \quad (7)$$

Wskaźnik braków trafień do pamięci podręcznej L3

$$WBTL3 = \frac{BTL3}{LIA} \quad (8)$$

Wskaźnik dostępu do danych

$$WDD = \frac{LDP}{LIA} \quad (9)$$

Wskaźnik braków trafień do głównego bufora translacji adresów

$$WBTTT = \frac{BTBT}{LDP} \quad (10)$$

Krotność pobierania danych instancji do pamięci podręcznej

$$KPD = \frac{BTL3 * 64}{4 * 3 * n * n} \quad (11)$$

Miara kosztu synchronizacji

$$MKS = \frac{CCP - CWP}{CCP} = \frac{LUPF * Tobl - LCP * Tclk}{LUPF * Tobl} \quad (12)$$

Gdzie $LUPF$ to liczba użytych procesorów fizycznych (liczba wątków OMP), a $Tclk$ to czas trwania cyklu zegara procesora w sekundach.

Przyspieszenie przetwarzania równoległego

$$Sp(rownolegle A) = \frac{Tobl(obliczenia sekwencyjne IKJ)}{Tobl(obliczenia rownolegle A)} \quad (13)$$

Komentarz do miar efektywności

Przy obliczaniu KPD można wydzielić dwa skrajne przypadki:

- w optymistycznym przypadku każda linia pamięci zostanie pobrana dokładnie raz, stąd KPD w takim przypadku to $KPD = 1$
- w pesymistycznym przypadku w każdej iteracji algorytmu z trzema pętlami wystąpi brak trafienia do pamięci dla każdej z macierzy, wówczas

$$KPD = \frac{3n^3 * 64}{4 * 3n^2} = 16n \quad (14)$$

Widać zatem, że $KPD \in [1; 16n]$.

Dla miar WBTL3, WDD, WBTBT i MKS można wywnioskować ze wzorów, że powinniśmy mieć do czynienia z wartościami z przedziału $[0; 1]$.

3.4 Obliczone miary efektywności

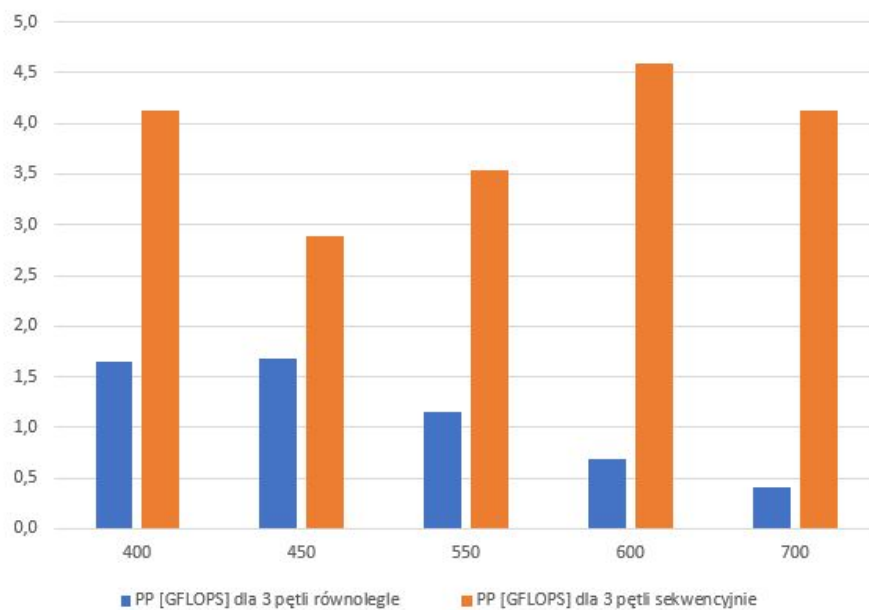
n	PP [GFLOPS]	IPC1	IPCS	WBTL3	WDD	WBTBT	KPD	MKS	Sp
400	1,6410	0,7552	3,0208	4,95E-03	0,6546	2,16E-04	58,3333	0,5002670940	0,3974
450	1,6720	0,4029	1,6117	5,35E-03	0,6712	2,41E-03	69,7942	0,0607798165	0,5780
550	1,1514	0,2315	0,9259	6,34E-03	0,6646	8,74E-02	99,6143	-0,1105103806	0,3253
600	0,6912	0,1531	0,6122	5,97E-03	0,6937	1,71E-01	100,7407	0,0082000000	0,1504
700	0,4076	0,0884	0,3538	1,02E-02	0,7291	2,98E-01	189,9320	0,0404659338	0,0986

Tablica 5: Miary efektywności dla 3 pętli, przetwarzanie równoległe

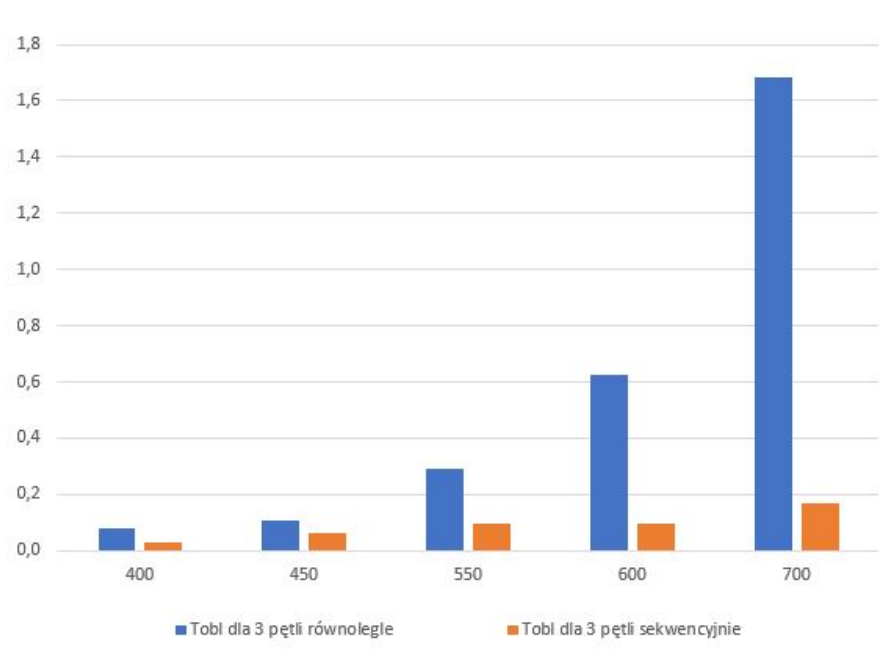
n	r	PP [GFLOPS]	IPC1	IPCS	WBTL3	WDD	WBTBT	KPD	MKS
1500	100	4,2776	2,4062	9,6249	2,30E-03	0,1425	2,64E-04	318,5778	-0,2833623785
1500	300	2,5215	0,8047	3,2186	3,78E-03	0,3163	9,13E-04	237,2741	-0,0246778110
1500	500	2,2858	1,5655	6,2619	5,96E-04	0,1317	4,79E-02	85,3333	-0,0892101253
1500	750	0,9211	0,2766	1,1064	2,14E-03	0,3074	2,59E-01	128,7111	-0,0421357578
2000	200	4,3597	1,1857	4,7428	2,33E-03	0,3060	1,86E-04	188,3333	-0,1633174387

Tablica 6: Miary efektywności dla 6 pętli, przetwarzanie równoległe

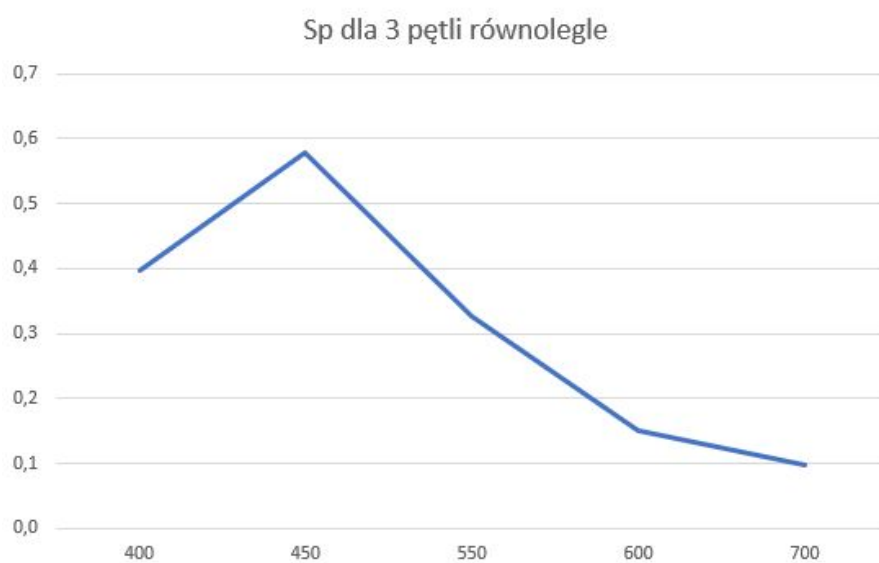
Graficzna prezentacja zależności

Rysunek 6: Porównanie PP w GFLOPS dla przetwarzania równoległego i sekwencyjnego

Rysunek 7: Porównanie Tobl w sekundach dla przetwarzania równoległego i sekwencyjnego

Rysunek 8: Zależność SP od wielkości instancji dla metody równoległej z 3 pętlami

4 Wnioski

4.1 Metoda 3 pętli

Porównanie prędkości przetwarzania równoległego i sekwencyjnego

Porównując prędkości przetwarzania można zauważyć, że metoda sekwencyjna cechuje się ogólnie większymi wartościami PP, przy czym PP dla metody 3 pętli zaczyna znacząco spadać dla wielkości instancji powyżej 450. Dzieje się tak dlatego, że dla $n \leq 430$ zachowane są lokalność przestrzenna i czasowa. Dla $596 \geq n \geq 430$ zachowana jest jedynie lokalność czasowa. Widać, że dla $n \geq 600$ wartość PP spada jeszcze bardziej z powodu niezachowania lokalności czasowej i przestrzennej. Można to zaobserwować na wykresie na rysunku 6.

Z tego samego powodu, jak widać na wykresie na rysunku 7., czas obliczeń dla metody równoległej rośnie znacznie szybciej niż dla metody sekwencyjnej. Jest to szczególnie widoczne dla wartości $n \geq 600$, dla których nie są zachowane lokalność przestrzenna i czasowa.

Przyspieszenie przetwarzania równoległego

Analizując wykres na rysunku 8. można zauważyć, że dla instancji o wielkości 450 występuje maksymalne przyspieszenie. Nie jest to jednak zupełnie poprawne spostrzeżenie - rozdzielczość naszych pomiarów nie pozwala nam tego dobrze zobrazować, jednak trzeba pamiętać, że tylko dla $n \leq 430$ zachowana jest lokalność przestrzenna. W rzeczywistości jest tak, że SP rośnie dla rozmiaru instancji do $n = 430$, właśnie ze względu na zachowaną lokalność przestrzenną. Następnie, co można zaobserwować na wykresie przy naszej rozdzielczości pomiarów, przyspieszenie zaczyna spadać. Pamiętając o tym, że ta miara bierze pod uwagę dwie różne wersje algorytmu (dla przetwarzania sekwencyjnego IKJ to najszybszy możliwy algorytm), można zauważyć, że algorytm w wersji JKI wykonywany równoległe nie jest w stanie dorównać efektywności najszybszego algorytmu przetwarzania sekwencyjnego.

Wpływ utraty lokalności przestrzennej na efektywność przetwarzania

Wielkość charakterystyczna, przy której metoda traci lokalność przestrzenną, wyznaczona ze wzoru (3), to $n=430$. Oznacza to, że dla instancji większych od tej wartości procesor będzie zmuszony częściej przeglądać tablicę stron, zamiast korzystać z adresów w buforze translacji. Jeżeli popatrzymy na wskaźnik WBTBT to rzeczywiście widać, że od wartości rozmiaru instancji 450 liczba braków trafień do bufora translacji w stosunku do LIA gwałtownie rośnie i w momencie, gdy instancja ma rozmiar 700 wzrósł o 2 rzędy wielkości (liczba rzeczywistych braków trafień do bufora translacji jest przedstawiona w tabelicy 2 w kolumnie BTBT - dla najmniejszej instancji, kiedy zapewniona jest jeszcze lokalność przestrzenna liczba braku trafień do bufora translacji leży w przedziale od 50 do 100 tys., natomiast w momencie przekroczenia wartości charakterystycznej, dla instancji o rozmiarze 550, kiedy ciągle zachowana jest lokalność czasowa, liczba ta mocno wzrasta osiągając wartość prawie 52 mln.). Koszty przeglądania tablicy stron są bardzo duże, więc utrata lokalności przestrzennej powoduje spadek efektywności przetwarzania, co ma odzwierciedlenie w miarach efektywności przedstawionych w tabeli (5). Dokładny wpływ utraty lokalności przestrzennej na miary efektywności jest przedstawiony w pozostałych paragrafach.

Wpływ utraty lokalności czasowej na efektywność przetwarzania

Korzystając ze wzoru (1) obliczyliśmy, że wartość charakterystyczna dla lokalności czasowej dla danej metody to 596. Dla większych instancji procesor przestaje znajdować potrzebne linie danych w pamięci podręcznej i musi je sprowadzać z pamięci RAM. Jest to proces bardzo kosztowny i negatywnie wpływa na efektywność i stąd na szybkość przetwarzania. Z tabeli (5) widać, że dla instancji o rozmiarze 700 wskaźnik WBTL3 wzrósł o jeden cały rząd wielkości. Również patrząc na wskaźnik KPD można zauważyć duży wzrost liczby pobrań linii danych dla instancji, w której utraczona lokalność czasowej.

Jednocześnie wskaźnik WDD, określający liczbęostępów do danych w stosunku do LIA, wzrasta praktycznie niezauważalnie. Wynika to z faktu, że rozmiar instancji ma proporcjonalny wpływ zarówno na LIA jak i na liczbęostępów do danych, więc stosunek tych dwóch wartości powinna zostać względnie stała i tak też jest w naszym przypadku.

Średnia liczba instrukcji przypadająca na cykl procesora

Miary IPC1 i IPCS, oznaczające odpowiednio średnią liczbę instrukcji przypadającą na jeden cykl jednego procesora oraz średnią liczbę instrukcji na cykl procesora dla całego systemu maleje wraz ze wzrostem rozmiaru instancji. Mimo tego, że wraz ze wzrostem instancji LIA szybko wzrasta (dla 2x większej instancji LIA powinno

być 4x większe) to liczba cykli procesora wzrasta dużo szybciej (wynika to z utraty lokalności przestrzennej i później lokalności czasowej, co zmusza procesor do wykonywania dodatkowych operacji w buforze translacji i pamięci podręcznej, co bardzo dobrze widać w tablicy 2, w kolumnach BTBT i BTL3). Jak widać z obliczeń przy zachowaniu lokalności przestrzennej i czasowej dla instancji o rozmiarze $n=400$ liczba instrukcji na cykl procesora wynosi 0.7552, natomiast dla instancji o rozmiarze $n=700$, gdzie nie była zachowana ani lokalność przestrzenna, ani czasowa liczba instrukcji spadła do 0.0884 na jeden cykl. Jest to olbrzymi spadek średniej liczby instrukcji, przypadających na cykl zegara w jednym procesie, jak i w całym systemie.

Miara kosztu synchronizacji

Można zauważyć, że wskaźnik miary kosztu synchronizacji dla rozpatrywanej metody jest bliski 0. Jako, że wskaźnik ten mierzy stosunek czasu, w którym wątki były bezczynne, do całkowitego czasu przetwarzania, oznacza to, że praktycznie nie było momentów, w których wątki musiałyby czekać za zakończenie pracy przez inne wątki. Można więc stwierdzić, że zrównoleglenie przetwarzania jest korzystne pod względem całkowitej efektywności przetwarzania.

W jednym pomiarze wartość MKS przyjęła wartość ujemną, co może wynikać z faktu, że czas obliczeń (T_{obl}) był mierzony tylko dla operacji mnożenia macierzy, natomiast liczba cykli procesora była mierzona dla całego programu, łącznie z momentem losowania wartości macierzy. We wzorze (12) w mianowniku od CCP (zależne od czasu obliczeń) odejmujemy CWP (wyznaczane względem liczby cykli procesora), więc biorąc pod uwagę obserwację opisaną powyżej, wartość mianownika może wyjść ujemna. synchronizacji

4.2 Metoda 6 pętli

Prędkość przetwarzania

Prędkość przetwarzania dla instancji o stałym rozmiarze $n = 1500$ jest, jak widać w tabeli (5), związana z rozmiarem okna. Widać, że wraz ze wzrostem r PP spada, a spadek ten jest szczególnie drastyczny kiedy następuje utrata lokalności czasowej.

Wpływ utraty lokalności przestrzennej na efektywność przetwarzania

Rozmiar instancji, dla której utracona zostaje lokalność przestrzenna, został obliczony ze wzoru (4) i wynosi 362. Podobnie do wyników z metody 3 pętli, wzrost braku trafień do bufora translacji w stosunku do LIA można wyraźnie zauważyć w tabeli (6) - dla instancji o rozmiarze 500 wartość ta wzrasta o dwa rzędy wielkości w stosunku do instancji o rozmiarze 300, dla której lokalność przestrzenna była jeszcze zachowana.

Wpływ utraty lokalności czasowej na efektywność przetwarzania

Lokalność czasowa zostaje utracona dla instancji większych od 707 (wartość obliczona ze wzoru (2)). Wpływ utraty tej lokalności jest szczególnie widoczny, jeżeli spojrzymy na prędkość przetwarzania (PP spada z 2.28 Gflopsa do 0.92 Gflopsa). Jest to również widoczne w tabeli (3) w kolumnie LCP.

Jak widać w tabeli (3) ilość liczby dostępów do pamięci jest praktycznie stała i nie powinno to budzić większych wątpliwości, ponieważ rozmiar instancji jest stały i niezależnie od sposobu wykonania wszystkich obliczeń (czyli rozmiaru okna r). Zmianę widać dopiero przy zmianie wielkości instancji na 2000 - LDP wzrosło wtedy ponad dwukrotnie.

Miara kosztu synchronizacji

W tym przypadku, podobnie jak dla jednej instancji w metodzie 3 pętli, MKS przyjmuje wartości ujemne. Dzieje się tak dlatego, że mamy tu do czynienia ze znacznie większymi instancjami, więc i losowanie wartości dla macierzy, którego nie uwzględniamy w T_{obl} , ale które też generuje dużo instrukcji assemblera, zajmuje znacznie więcej czasu.

Widać, że najdalej od zera jest wartość MKS dla $r = 100$, co da się wytłumaczyć tym, że T_{obl} jest tu najmniejszy, a wielkość instancji jest taka sama jak dla innych wielkości okna.

Największe podejrzenia budzi liczba instrukcji kodu assemblera w pomiarach dla rozmiarów okna $r = 300$ i $r = 750$, których jest mniej niż można by się spodziewać. Z tego powodu również miara WDD przyjmuje dla tych pomiarów dziwne wartości - wraz ze 'skokami' w ilości instrukcji assemblera, gwałtownie zmienia się wartość WDD, która jest ilorazem LDP i LIA, gdzie LDP jest w dobrym przybliżeniu stałe dla wszystkich rozmiarów okna. Podobna anomalia dotyczy też miar IPC1 i IPCS. Z braku innych wyjaśnień tego zjawiska, skłaniamy się ku teorii błędów w pomiarach metody 6 pętli dla tych rozmiarów okna.